

1F2

B1

D.El.Ed. Examination
MAY, 2022

First Year (2016 Revised Syllabus)
EDUCATIONAL PROCESS AND SOCIETY
(Marathi Medium)

Time : 11.00 to 1.00 Hrs.

Date : 24/5/2022

(3 Pages)

Max. Marks : 40

1. (अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा : 4
- (1) अवगामी पद्धतीचा पुरस्कार कोणी केला ?
  - (2) कुटुंब म्हणजे काय ?
  - (3) शिक्षक, कोच, पालक, प्रौढ व्यक्ती, समवयस्क किंवा संगणक इत्यादींना MKO कोणी म्हटले ?
  - (4) समकालीन सामाजिक संदर्भ म्हणजे काय ?
- (ब) खालील रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरून विधाने पुन्हा लिहा : 4
- (1) G.P. Murdock यांनी कुटुंबाची प्रमुख ..... कार्ये सांगितली आहेत.
  - (2) उद्गामी पद्धतीचा प्रथम पुरस्कार ..... या तत्त्ववेत्त्याने केला.
  - (3) ..... या शिक्षणतज्ञाने 1944 मध्ये विकसित केलेली 'कृती आधारित अध्ययन पद्धती' ही ज्ञानार्जनावर भर देते.
  - (4) निसर्गवादाचा प्रमुख प्रणेता जीन जॅकसीस रूसो यांचा जन्म ..... येथे झाला.

B1

1 of 3

P.T.O.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 60 ते 80 शब्दांत लिहा :

8

- (1) रूसोच्या 'एमिली' या प्रसिद्ध ग्रंथामध्ये सांगितलेल्या चार अवस्था लिहा.
- (2) शिक्षणाची वैयक्तिक उद्दिष्टे लिहा.
- (3) अध्यापन प्रतिमानांचे मूलभूत घटक सांगा.
- (4) निरंतर शिक्षण कार्यक्रमाचे घटक लिहा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 120 ते 160 शब्दांत लिहा :

12

- (1) स्वयंअध्ययन म्हणजे काय ? स्वयंअध्ययनाची साधने स्पष्ट करा.

किंवा

कथनपद्धतीचे फायदे व मर्यादा लिहा.

- (2) शिक्षणात समान गुणवत्ता आणण्यासाठी कोणत्या महत्त्वपूर्ण बाबी लक्षात घेण्यात आल्या ? ते लिहा.
- (3) शिक्षकप्रधान अध्यापनपद्धती तुमच्या शब्दांत स्पष्ट करा.
- (4) वाढत्या शहरीकरणाच्या समस्या लिहा.

किंवा

ऑगबर्न यांनी सांगितलेली कुटुंब संस्थेची कार्ये लिहा.

4. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 ते 250 शब्दांत लिहा :

12

- (1) ज्ञान म्हणजे काय ? ते सांगून ज्ञानाचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

अभ्यासक्रमात लपलेल्या बाबींविषयी शिक्षकांची भूमिका स्पष्ट करा.

- (2) अध्ययनाचा अर्थ सांगून अध्ययनप्रक्रियेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- (3) ज्ञानरचनावादाचा अर्थ सांगून ज्ञानरचनावादाचे प्रकार लिहा.